

Handläggare
Annica Lempke
UtredningsenhetenDiarienummer
2016KS/0541

Kommunstyrelsen

Yttrande över SOU 2016:41 Hur står det till med den personliga integriteten?

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns och tillsänds justitiedepartementet

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över integritetskommitténs delbetänkande "Hur står det till med den personliga integriteten?". I utredningen görs en kartläggning av de faktiska och potentiella risker för intrång i den personliga integriteten som följer av samhällets ökade digitalisering. En riskbedömning har gjorts av ett flertal områden, bland annat skola samt inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. I förslag till yttrande delas utredningens analys och bedömning i stora delar, även om utredningen – till följd av kommitténs uppdrag – inte vidare belyser de fördelar som en ökad digitalisering medför för samhället och individen.

Bakgrund

Regeringen tillsatte 2014 en parlamentarisk kommitté för att kartlägga och analysera potentiella risker för intrång i den personliga integriteten som kan uppkomma i samband med användning av informationsteknik, i såväl privat som offentlig verksamhet. Utredningen har under sommaren sänts på remiss, där Värmdö kommun är en av remissinstanserna.

Ärendebeskrivning

Den så kallade integritetskommittén har av regeringen haft i uppdrag att utifrån ett individperspektiv kartlägga och analysera risker för intrång i den personliga integriteten som kan uppkomma i samband med användning av informationsteknik. Ett delbetänkande har lämnats genom utredningen "Hur står det till med den personliga integriteten?" som har sänts på remiss. Värmdö kommun är en av remissinstanserna. Integritetskommitténs ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2017.

Utredningsuppdraget

Kommittén redogör i delbetänkandet för behandlingen av personuppgifter inom ett antal områden som en enskild person kommer i kontakt med och gör en riskbedömning av dessa. Utredningen konstaterar att digitala personuppgifter används och genereras i allt större utveckling inom alla samhällsområden. Ur den enskildes perspektiv anses utvecklingen innebära att kunskapen om hur uppgifterna hanteras, liksom möjligheten att påverka detta,

krymper i förhållande till den ökande användningen av personuppgifter i samhället. Kommitténs generella slutsats är därför att den enskilde på ett flertal områden drabbas av stegvisa försämringar av den personliga integriteten, även om den även konstaterar att den digitala utvecklingen även medför en stor nyttopotential. Utredningsuppdraget fokuserar i delbetänkandet dock på faktiska och potentiella risker med personuppgifter.

Integritetskommittén generella slutsats är att den enskilde med den digitala utvecklingen utsätts för stegvisa försämringar av den personliga integriteten¹. Sammanfattningsvis anser kommittén att det finns starka indikationer på allvarliga brister i informationsverksamheten i offentliga verksamheter. Någon bedömning av den privata sektorn görs inte, då kommittén inte anser sig ha tillräckligt underlag för att göra en bedömning.

Riskbedömning

Integritetskommittén har bedömt den samlade effekten för en enskild person av all den övervakning, kartläggning och lagring av personuppgifter som hen blir föremål för. Detaljerade beskrivningar och riskbedömningar för den personliga integriteten har gjorts inom följande områden:

- Skola
- Arbetsliv
- Hälso- och sjukvård och välfärdsteknik inom socialtjänst
- Forskning och statistik
- E-förvaltning
- Konsumentområdet
- Sociala medier och e-post
- Försäkringsverksamhet
- Bank- och kreditmarknad
- Kronofogdemyndighetens verksamhet, kreditupplysning och inkasso
- Domstolarnas verksamhet
- De brottsbekämpande myndigheternas verksamhet
- Försvarsunderrättelseverksamhet och militär säkerhetstjänst
- Övervakning och kamera
- Molntjänster
- Big data
- Biometri

Riskbedömning görs för respektive område utifrån tre nivåer; viss risk, påtaglig risk eller allvarlig risk för den personliga integriteten. Riskbedömningen utgår dels från sannolikheten att ett intrång inträffar samt från effekterna och konsekvenserna av detta.

Integritetskommitténs bedömning av riskerna som föreligger för den personliga integriteten framgår i sin helhet av delbetänkandet². Nedan anges de sammanfattande riskbedömningarna avseende skolans område samt hälso- och sjukvård och socialtjänst.

¹ Kommittén noterar att den digitala utvecklingen har en stor nyttopotential, men har i utredningen fokuserat på risker.

² <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/06/sou-201641/>

Diarienummer
2016KS/0541

Kommittén bedömer att viss risk för den personliga integriteten föreligger avseende hantering av personuppgifter inom elevhälsan samt skolfederation. En högre riskbedömning, påtaglig risk för den personliga integriteten, anses föreligga vad gäller kameraövervakning i allmänhet men särskilt beträffande inomhus övervakning i skolan. Allvarlig risk bedöms avseende digitala lärplattformar och digitala läromedel samt användning av sociala medier i allmänhet men särskilt beträffande användningen av sociala medier i skolans undervisning. Allvarlig risk bedömer kommittén även föreligger inom hälso- och sjukvården och välfärdstjänster inom socialtjänsten.

Utredningens förslag

Kommittén bedömer inte att det finns behov av ett nytt integritetsskyddsorgan. Utredningen föreslår däremot att Datainspektionen får ett utökat uppdrag till att även omfatta de legala förutsättningarna för integritetsskyddet och årligen till regeringen ska redovisa utvecklingen inom området. Vidare föreslås att regeringen årligen till riksdagen ska informera om utvecklingen och det aktuella tillståndet när det gäller frågor som rör personlig integritet, informationsteknik och de legala förutsättningarna för integritetsskyddet. Delbetänkandet omfattar inga förslag riktade till kommuner.

Bedömning

Integritetskommitténs delbetänkande är en omfattande kartläggning och analys av områden i samhället där personuppgifter hanteras digitalt och där risker för intrång i den personliga integriteten kan ske. Till övervägande del delas kommitténs analys och riskbedömningar, även om utredningen – till följd av integritetskommitténs uppdrag – inte vidare beskriver de fördelar som kommer av en ökad digitalisering i samhället.

Kopplat till Digital agenda kommer ett flertal nya digitaliseringsprojekt att genomföras i kommunen under de kommande åren. Nya digitala lösningar kommer sannolikt även inom de områden, som skola samt hälso- och sjukvård och socialtjänst, där kommittén bedömer att det kan finnas allvarliga risker vid hanteringen av digitala personuppgifter.

Värmdö kommuns styrdokument inom IT-området uppmärksammar vikten av en säker hantering av digitala personuppgifter vid införande och användande av digitala lösningar. Ett strukturerat arbetssätt, med kartläggning och analys av eventuella risker och konsekvenser för den personliga identiteten vid digitala projekt, säkerställer att kommunen kan fortsätta sin digitalisering utan att den personliga integriteten åsidosätts.

Bilagt yttrande föreslås godkännas och tillsändas justitiedepartementet.

Ekonomiska konsekvenser

Yttrande över remissen medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Ärendet har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Ärendet har inga direkta konsekvenser för medborgarna.

Diarienummer
2016KS/0541

Konsekvenser för barn

Ärendet har inga direkta konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Förslag till yttrande	Bilaggs
2	SOU 2016:41 Hur står det till med den personliga integriteten?	Bilaggs ej ³

Sändlista för beslutsexpediering

Justitiedepartementet

³ Utredningen finns att hämta digitalt på <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/06/sou-201641/>

Yttrande över SOU 2016:41 Hur står det till med den personliga integriteten?

Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över SOU 2016:41.

Till övervägande del instämmer Värmdö kommun i integritetskommitténs analys och riskbedömningar för den personliga integriteten inom berörda områden även om utredningen, till följd av kommitténs uppdrag, inte vidare belyser digitaliseringens möjligheter.

Värmdö kommun står, liksom offentlig förvaltning i övrigt, inför en ökad digitalisering som ett led i att förbättra tillgängligheten och servicen gentemot sina invånare. Detta kan medföra fler digitala lösningar, bland annat inom de områden som utredningen bedömt vara förknippade med allvarliga risker för den personliga integriteten som skola samt hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Värmdö kommun ser fram emot slutredovisningen av integritetskommitténs uppdrag och de förslag till åtgärder som presenteras. Det är av största vikt att den digitala utvecklingen kan fortsätta utan åsidosättande av den personliga integriteten.

Monica Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Stellan Folkesson
Kommundirektör